

methadone

Dr. Leila kashani

assistant professor of psychiatry

MethadonePharmacology

آشنایی با متادون

- متادون یک آگونیست قوی μ است
- اما اثراتی بر گیرنده های δ و κ نیز دارد
- آنتاگونیست NMDA نیز است Neuropathic pain??
- تا حدی مانع باز جذب سروتونین و نورادرنالین در فضای سинаپسی می شود Antidepressant??

Opiate Receptors and effect of Agonist

Mu ₁ (μ ₁)	analgesia, euphoria
Mu ₂ (μ ₂)	constipation, respiratory depression
Kappa	spinal analgesia, dysphoria
Delta	unknown

آشنایی با متادون (ادامه)

- جذب خوب دهانی: حدود ۹۰ درصد
- حداکثر سطح سرمی: ۲ تا ۳ ساعت بعد ایجاد می شود
- متابولیسم عمده کبدی و از طریق: CYP_{3A4}
- سایر آنزیم های درگیر کبدی: 2B6, 3A5, 2D6
- نیم عمر متادون حدود ۲۰ ساعت است
- متابولیسم در زنان قدری سریع تر است

Drug-drug (food) Interactions

Substances that lower drug level due to increased enzyme level

3A3/4 -

Carbamazepine,
phenytoin,
barbiturates,
phenobarbital,
rifampicin (rapid),
prednisone,
efavirenz(?),
cortisol

Withdrawal symptoms

Drug levels

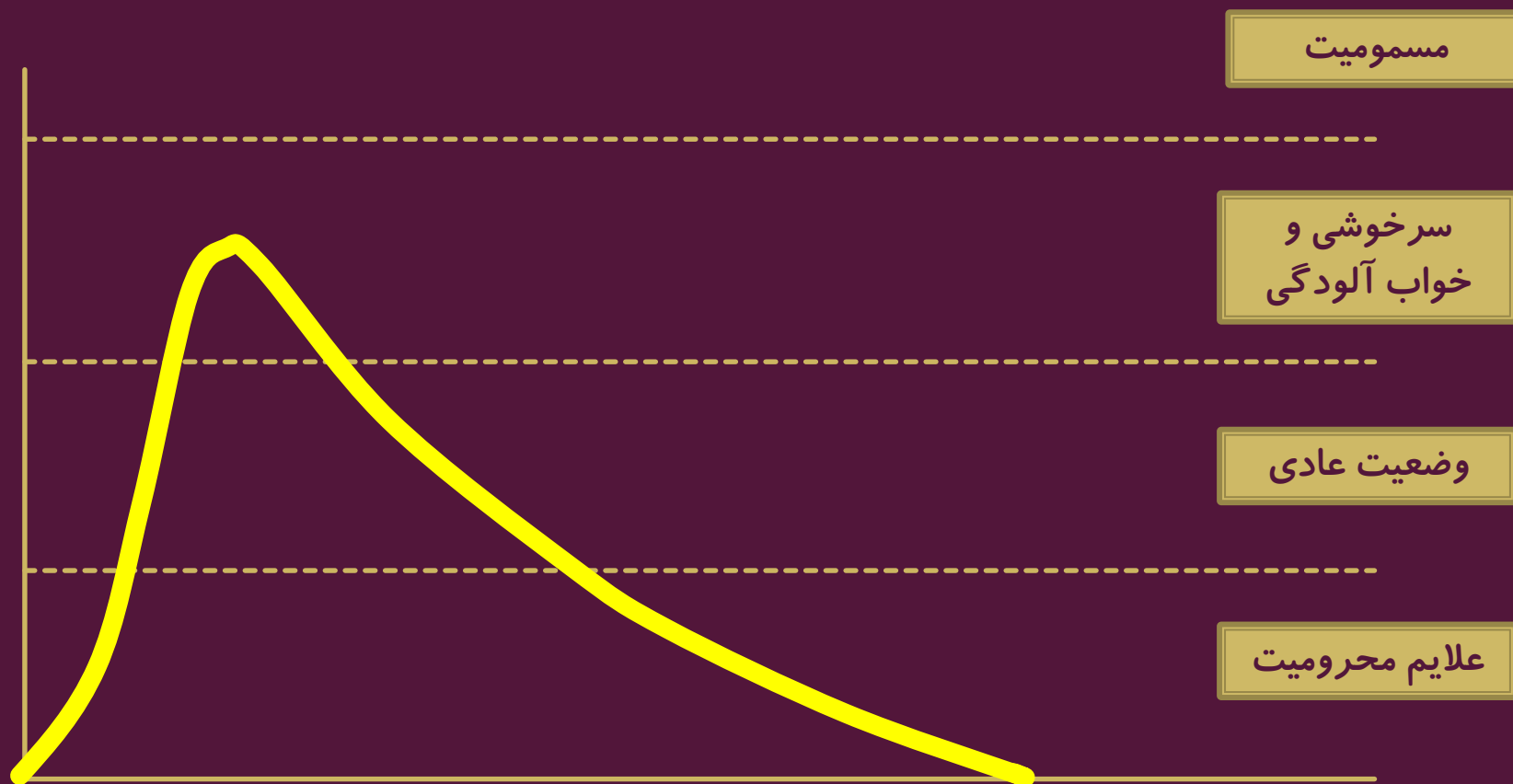
Overdose / mortality

Substances that raise drug level due to reduced enzyme level

3A3/4 -

Nefazodone, trazodone,
sertraline, tricyclics,
fluvoxamine, isoniazid,
fluconazole,
miconazole,
ketoconazole,
amprenavir,
norfluoxetine,
cannabinoids,
nelfinavir,
indinavir,
methadone

سطوح مهم در درمان با متادون

سطوح مهم در افراد عادی

مسمومیت

سرخوشی و
خواب آلودگی

وضعیت عادی

علائم محرومیت

سطوح مهم در معتادان قدیمی

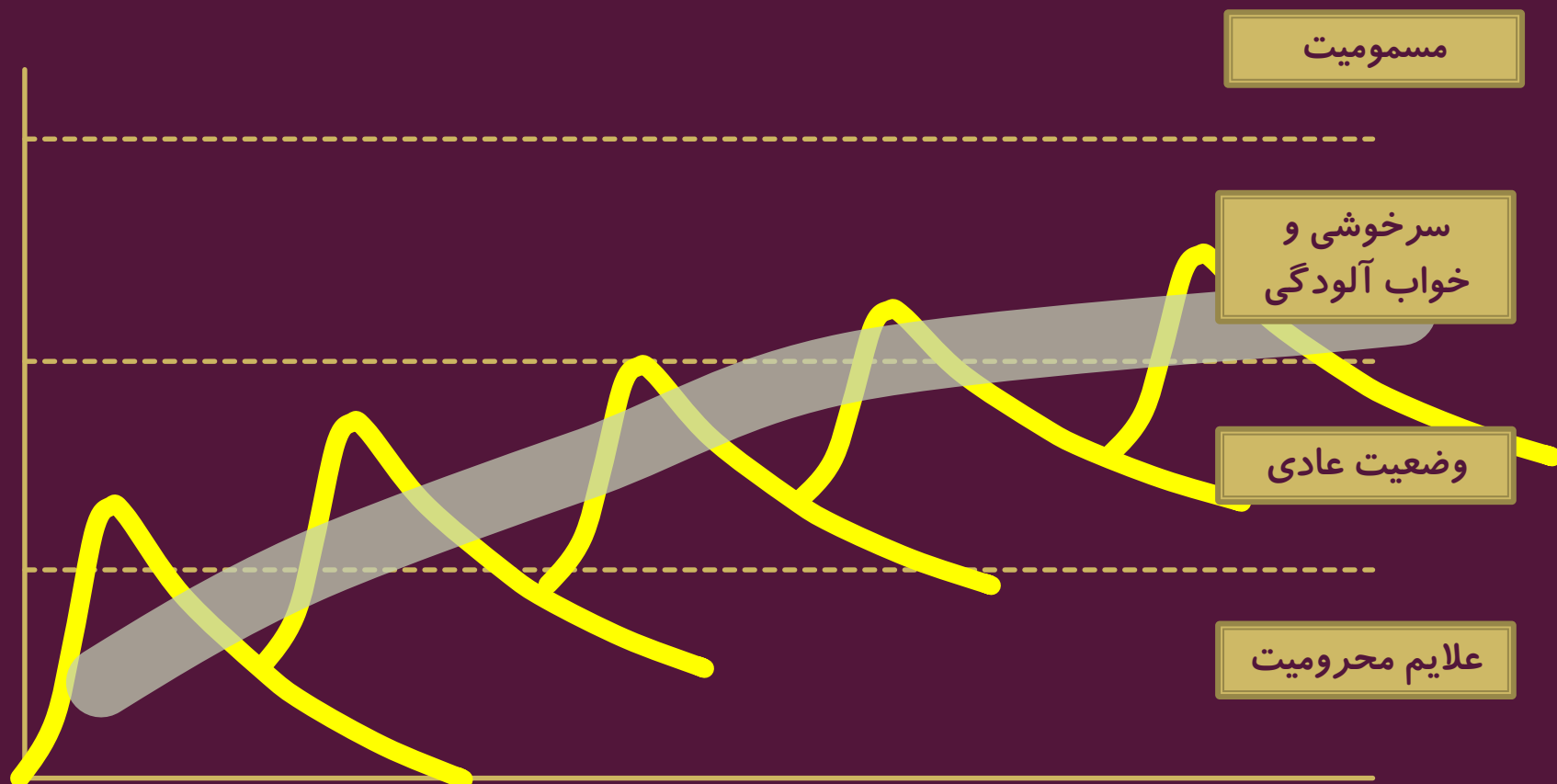
مسمومیت

سرخوشی و
خواب آلودگی

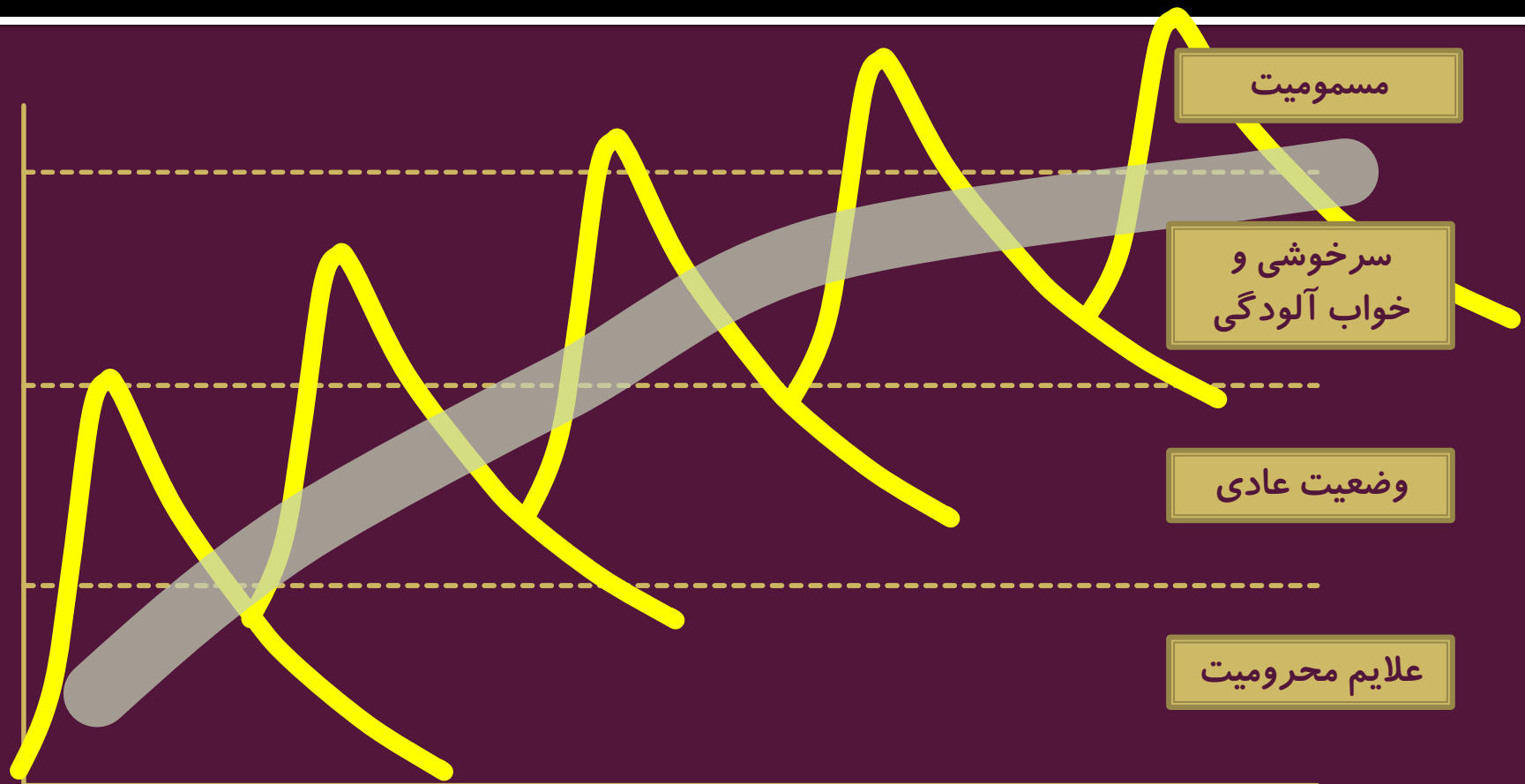
وضعیت عادی

علایم محرومیت

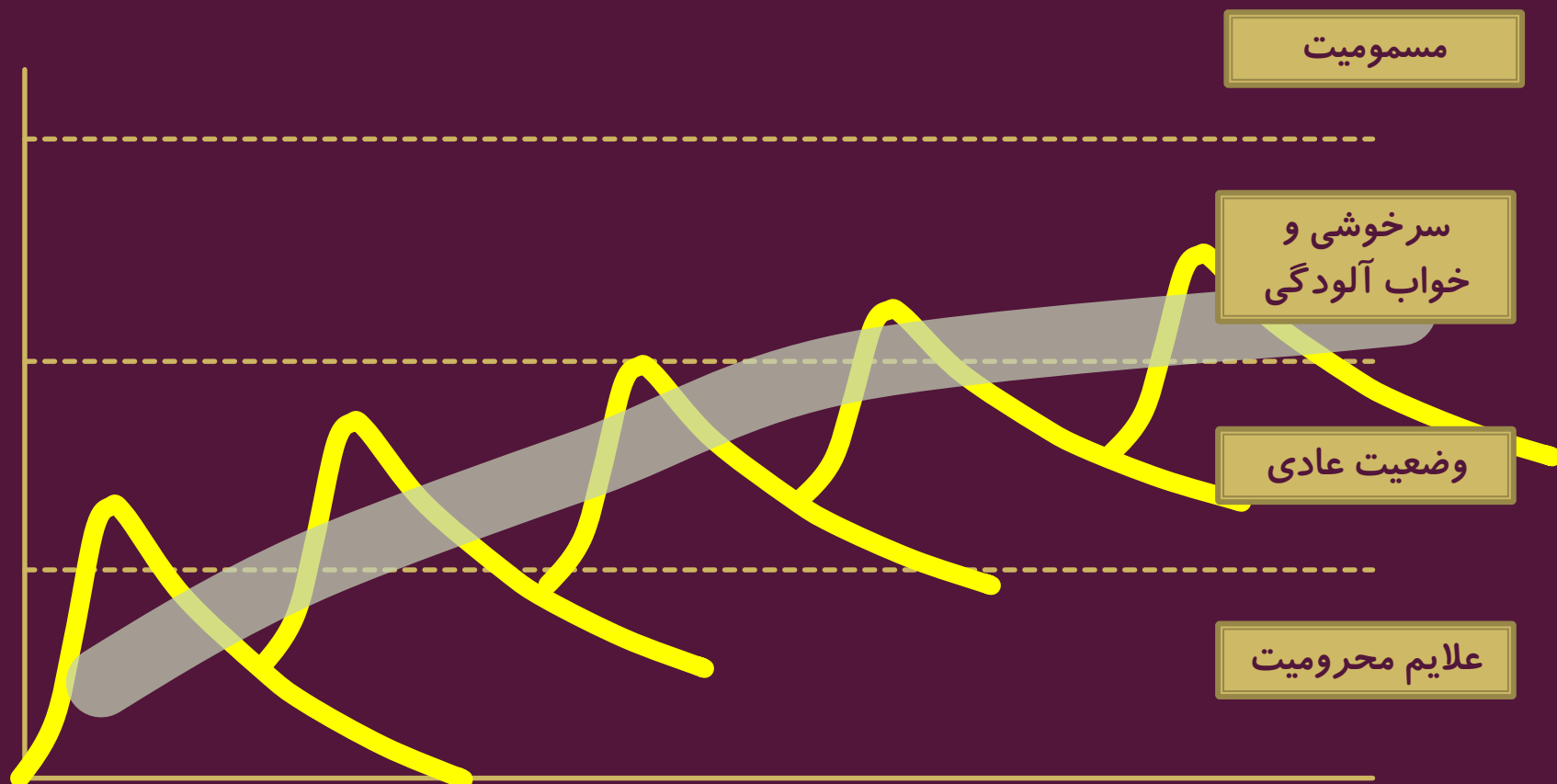
سطوح مهم در درمان با متادون

سطوح مهم در معتادان قدیمی

سطوح مهم در درمان با متادون

نکاتی مهم در استفاده از متادون

- ۳۰ میلی گرم متادون، فرد بالغ سالم هوشیار را نمی کشد
- ۷۰ میلی گرم متادون برای فرد سالم عادی مرگبار است
- برای کودکان ۳۰ میلی گرم مرگبار است

مراحل درمان نگهدارنده با متادون

Stages of Methadone Maintenance Treatment

مراحل درمان نگهدارنده با متادون

- القاء اولیه
- Early Induction
- القاء دیررس
- Late induction
- فاز نگهدارنده
- Maintenance
- فاز جدایی
- Discontinuation

القاء اوليه

■ **هدف:** انتقال بیمار از ماده مخدر مصرفی به متادون

■ **نقطه کلیدی:** نقطه معادل فیزیولوژیک

Equivalent point

■ **طول معمول دوره:** ۱ تا ۲ هفته

معادل ها در مواد افیونی؟؟

معادل یابی بر این اساس مطلوب نیست:

- ناخالصی مواد
- تفاوت زیاد در میزان جذب در افراد مختلف
- شیوه های گوناگون مصرف
- نامطمئن بودن گزارشات بیماران
- نیمه عمر مختلف مواد
- الگوی غیر قابل پیش بینی متابولیسم مواد گوناگون

■ ۵ گرم تریاک

■ ۱ گرم کراک

■ ۳۰ میلی گرم متادون

نگرانی ها در مرحله القاء اولیه

تجویز کم متادون

- بروز شدید علائم محرومیت
- نارضایتی بیمار
- رها سازی درمان
- مصرف خود سر مواد و احتمال مسمومیت و مرگ

تجویز زیاد متادون

حدود ۸۰ درصد مرگ و میر
در این دوره است

■ مسمومیت و مرگ

راهکار عملی در رسیدن به نقطه القاء

- از بیمار بخواهید مصرف مواد مخدر را از شب قبل از مراجعه متوقف کند

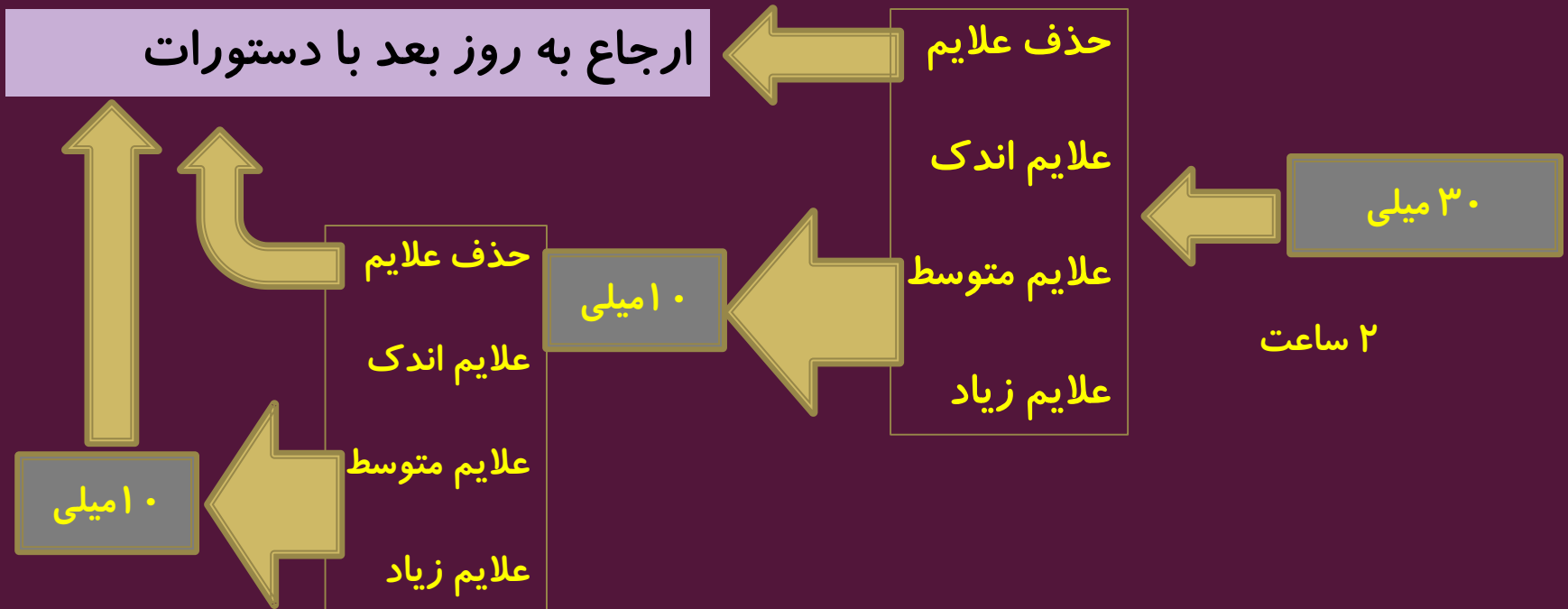
نکته بسیار مهم

در هر دوره از درمان نگهدارنده، از تجویز متادون به
فرد خواب آلود و با سطح هوشیاری پایین خودداری
کنید

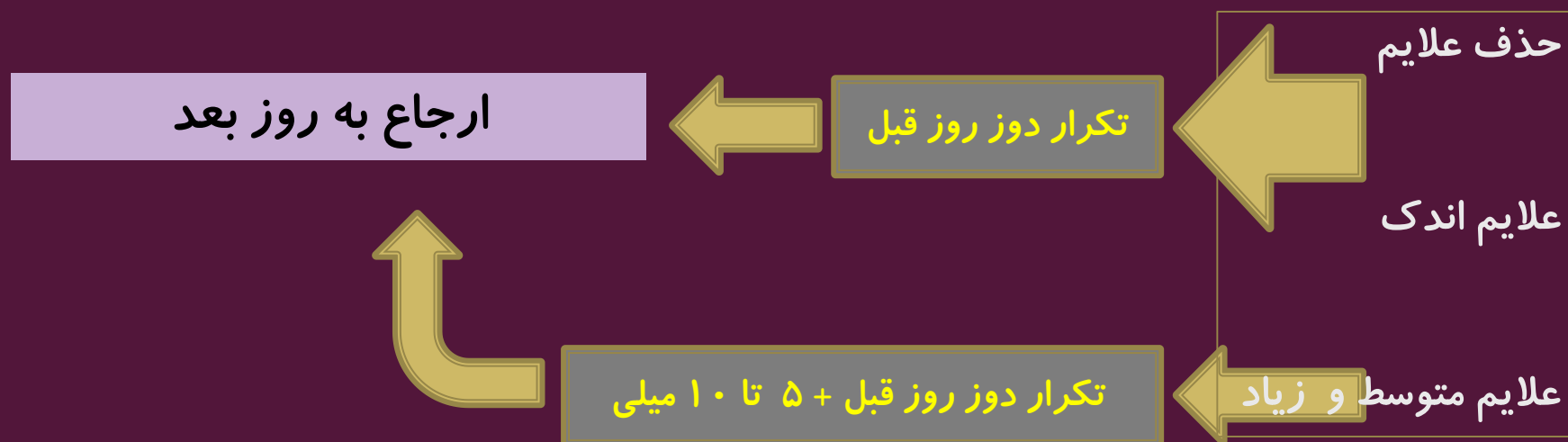
راهکار عملی در رسیدن به نقطه القاء

- از بیمار بخواهید مصرف مواد مخدر را از شب قبل از مراجعه متوقف کند
- در زمان مراجعه از هوشیاری بیمار و وجود ولو اندک حالات محرومیت اطمینان حاصل کنید
- بسته به شدت و میزان مصرف بین ۱۵ تا ۳۰ میلی گرم شربت متادون تجویز کنید
- بیمار را بمدت ۲ ساعت تحت نظر بگیرید

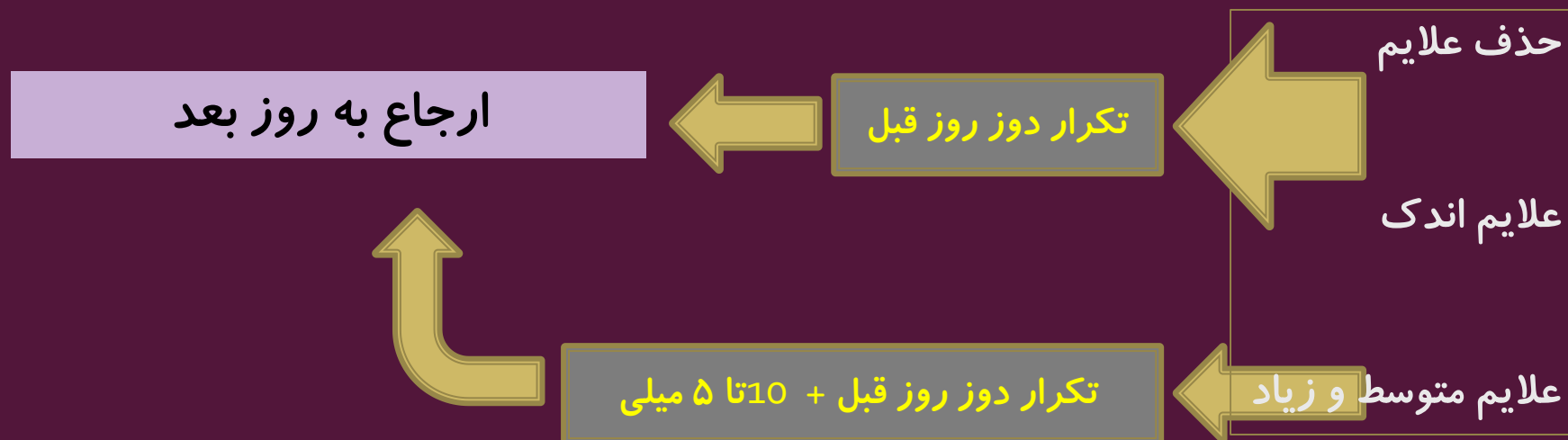
فرایند مرحله اول

فرایند مرحله اول

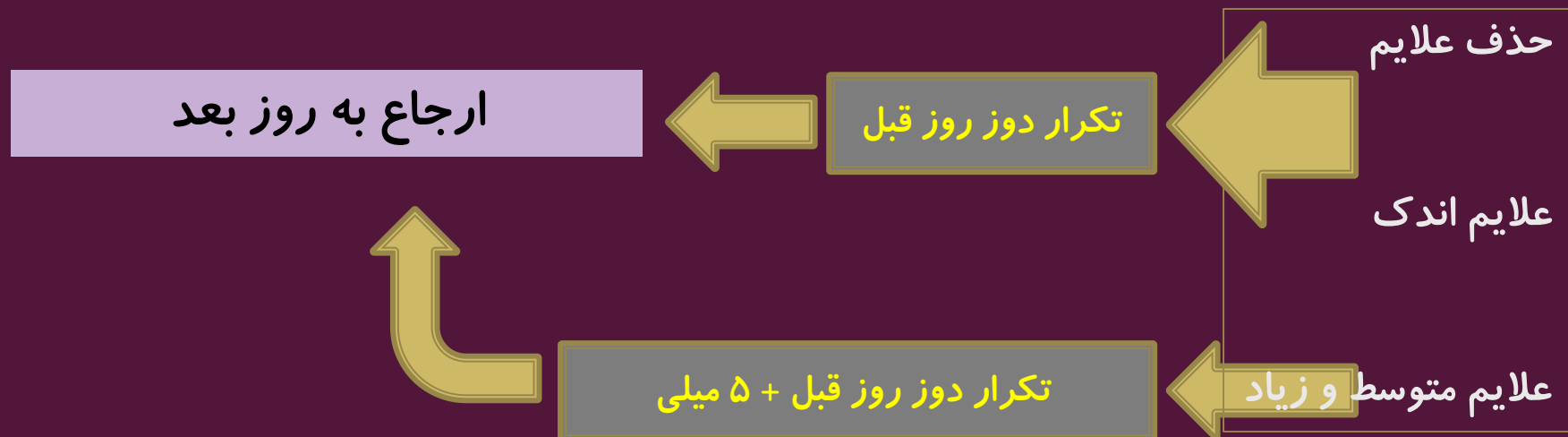

فرایند مرحله اول

فرایند مرحله اول

نکاتی بالینی درباره مرحله اول

۱

- علایم عده کثیری از بیماران با ۴۰ تا ۶۰ میلی گرم متادون برطرف می شود
- معادل فیزیولوژیک در کمتر از ۱ درصد بیماران به ۱۰۰ میلی گرم می رسد

نکاتی بالینی درباره مرحله اول

■ در مرحله القاء اولیه حتی الامکان از دادن داروهای آرامبخش قوی به منظور کنترل علائم اجتناب کنید

■ استفاده از بنزودیازپین ها، کلونیدین و ترکیبات افیونی غیر متادون انجام نگیرد

■ متادون بصورت PRN در بیمار قرار نگیرد

اثر بخشی اندک است

■ در صورت احتمال دلیریوم و confusion را افزایش می دهد
 امکان مسمومیت و وقفه تنفسی بالا می رود
 ارزیابی بعدی بیمار دشوار می شود

هیستامین

(NSA) و آنتی

نکاتی بالینی درباره مرحله اول

- از دادن پلاسبو بجای متادون اجتناب کنید
- اعتماد بیمار به شما مهمترین سرمایه درمانی است

نکاتی بالینی درباره مرحله اول

- بخش قابل توجهی از علایم محرومیت جنبه روانی دارد
- ترس و اضطراب بیمار در ایجاد آن موثر است
- نوعی ماهیت apprehensive anxiety دارد
- با اطمینان دهی و حمایت روانی بیمار تعدیل می شود

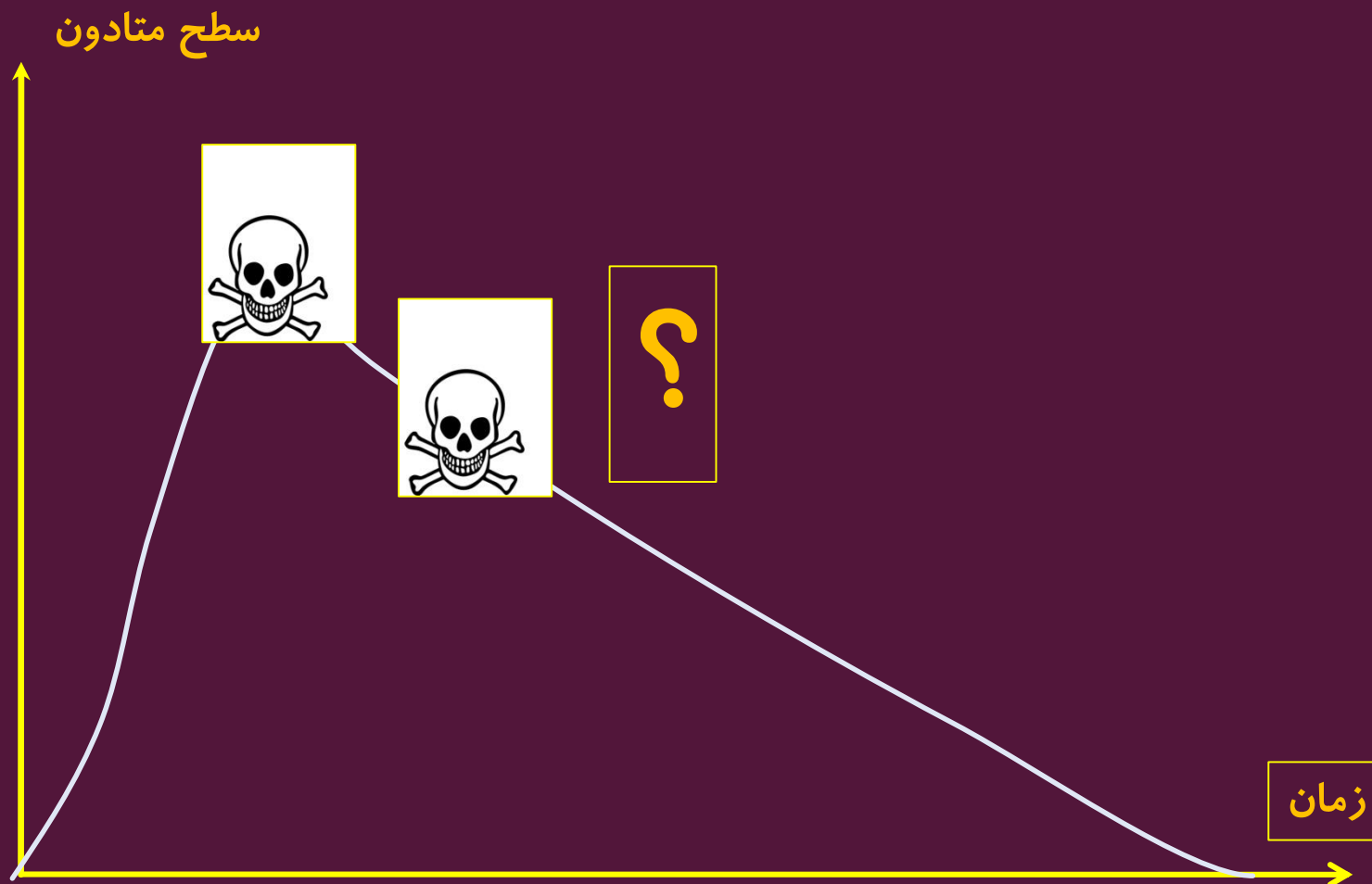
نکاتی بالینی درباره مرحله اول

- توجیه بیمار درباره علت القاء آهسته بسیار کمک کننده است
- تاکید بر نیمه عمر طولانی متادون
- اشاره به امکان و نگرانی از مسمومیت
- توضیح درباره پاسخ خاص افراد به متادون

چند نکته مهم در باب مسمومیت با متادون

- سطح متادون حدود ۲ ساعت بعد از مصرف به حداکثر می رسد
- اما مسمومیت تا ۶ ساعت بعد بروز می کند

مسمومیت در بسیاری موارد بعد از حداکثر سطح سرمی ایجاد می شود

انتهای مرحله اول

■ بیمار از ماده مخدر خود به متادون منتقل شده است:

■ بدون عارضه

■ با رضایت بالا

■ علایم اندک محرومیت

■ اما

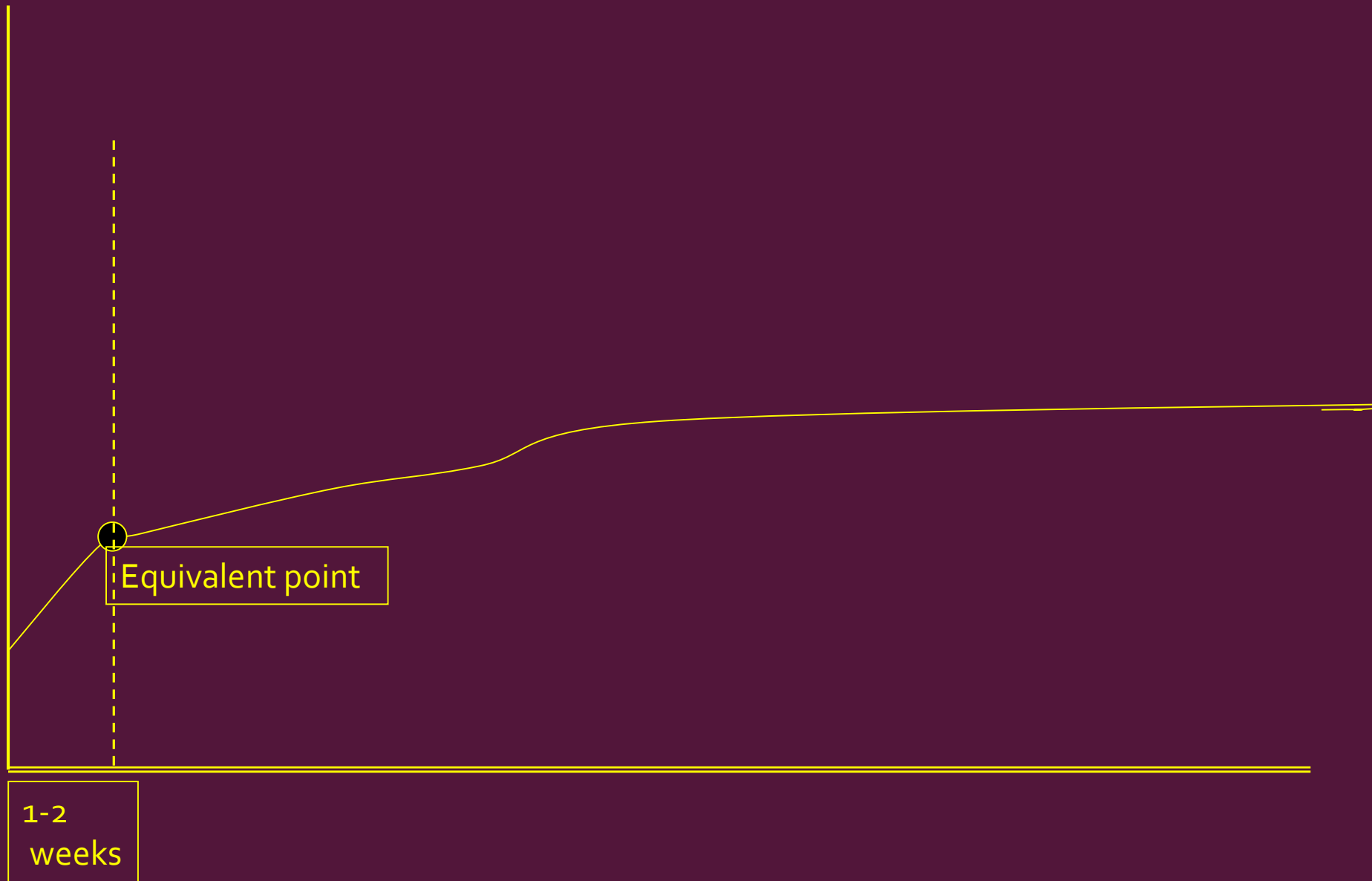
■ مصرف گهگاه مواد ممکن است ادامه داشته باشد و لذت بخش نیز هست

■ وسوسه برقرار است

یک اشتباه شایع

تصور اینکه نقطه مطلوب در درمان نگهدارنده نقطه معادل فیزیولوژیک است

Methadone dose

القاء ديررس

■ هدف: قطع لذت بخشی و مصرف مواد مخدر

■ نقطه کلیدی: نقطه پایدارسازی

Stabilization point

■ طول معمول د

ویژگی های نقطه پایدارسازی

- معمولاً حدود ۸۰ تا ۱۲۰ میلی گرم متادون است
- البته سقف و یا کفی ندارد
- تجربی بدست می آید
- با مصرف قبلی ماده مخدر بیمار ارتباط قاطعی ندارد
- در این نقطه بیشتر گیرنده های افیونی توسط متادون اشغال شده است

ویژگی های نقطه پایدارسازی

■ تعریف تئوریک این نقطه:

■ در این نقطه اثر لذت بخشی مصرف هر گونه ماده افیونی از بین می رود

توجه داشته باشید: فقط مواد افیونی نه هر ماده ای

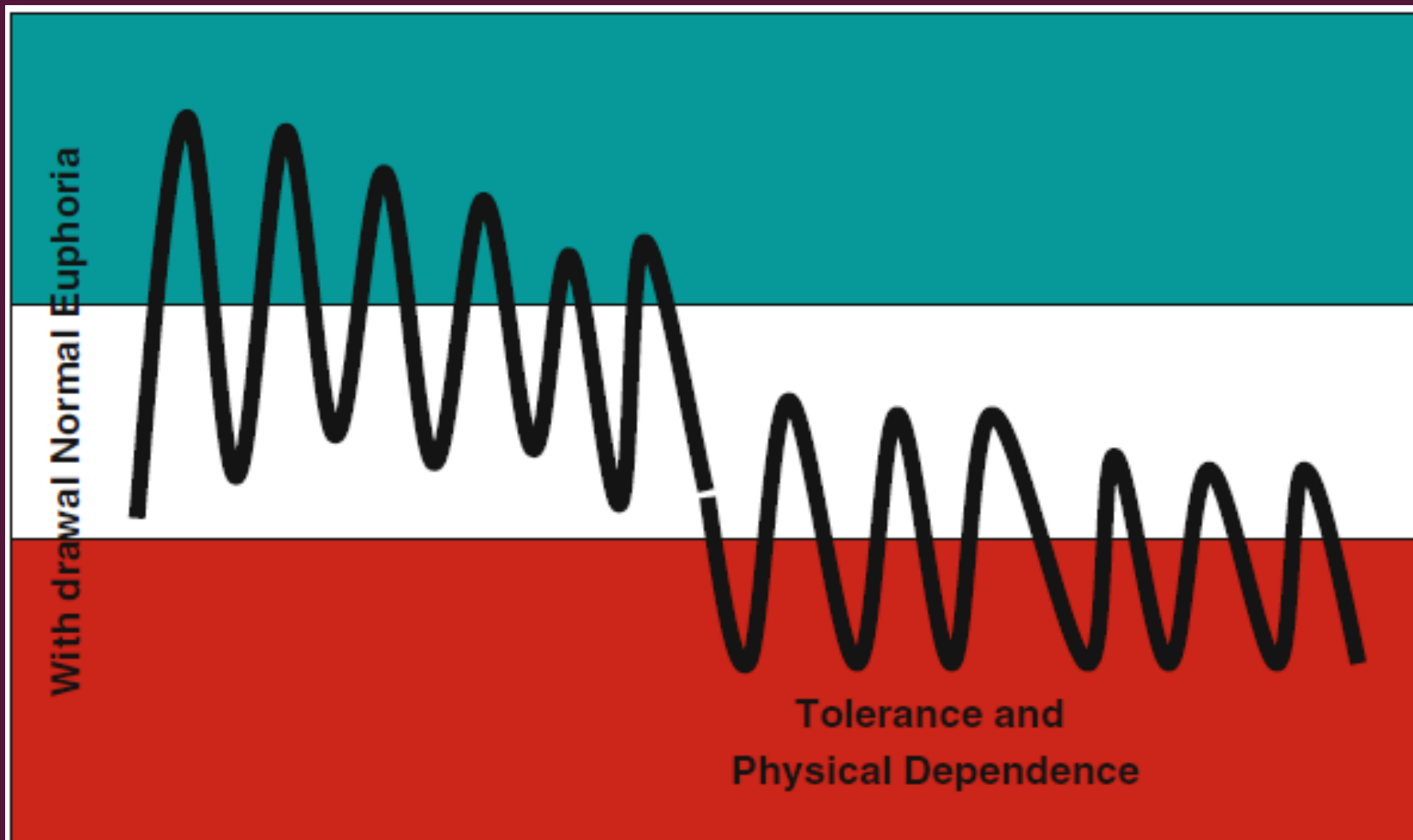
ویژگی های نقطه پایدارسازی

- از آنجا که مصرف لذت بخش نیست، بتدریج مصرف مواد افیونی قطع می شود
- آزمایش های ادرار منفی می شود
- بیمار از نظر رفتاری با ثبات می شود

بعداً به این مطلب می پردازیم

مصرف مواد افیونی

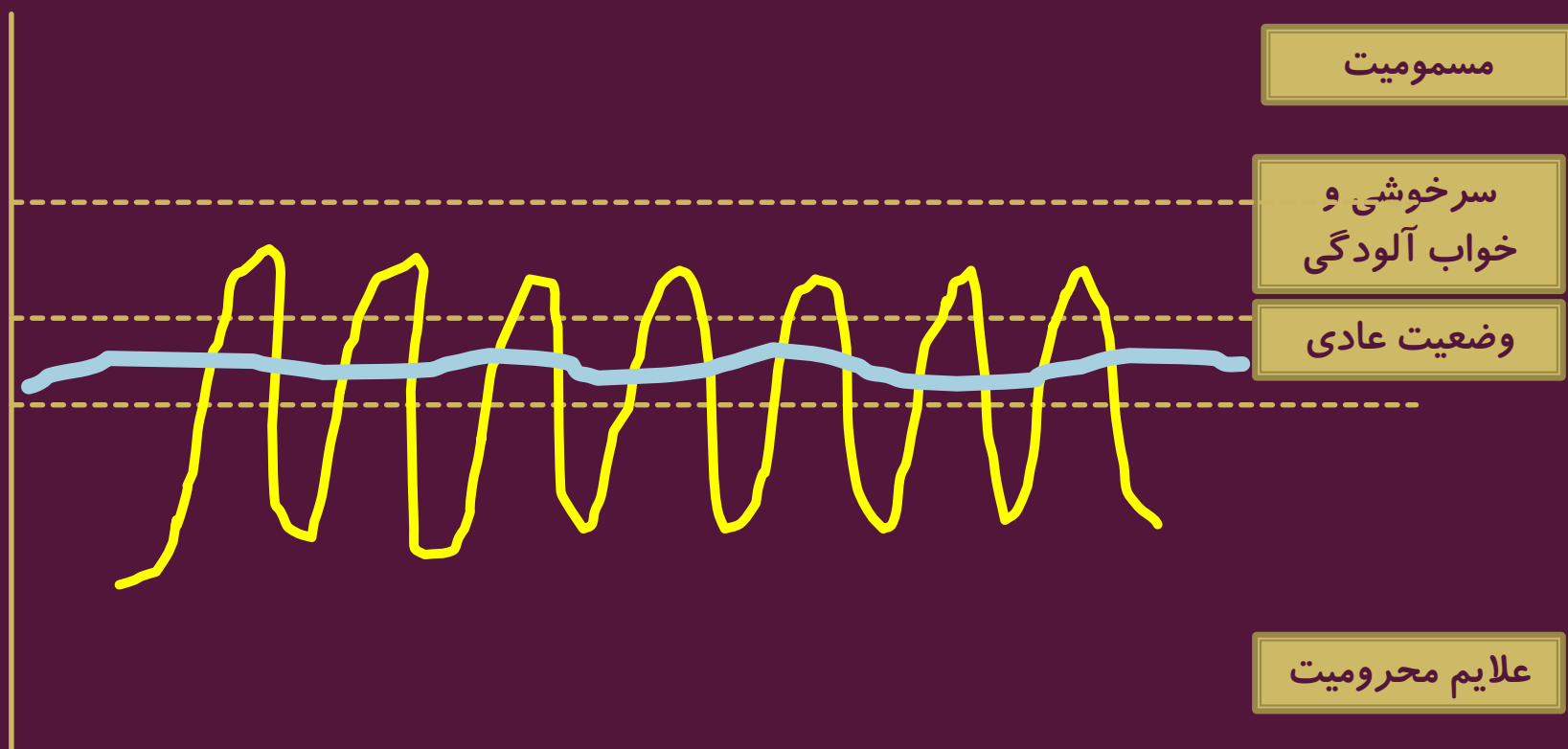
Acute use

Chronic use

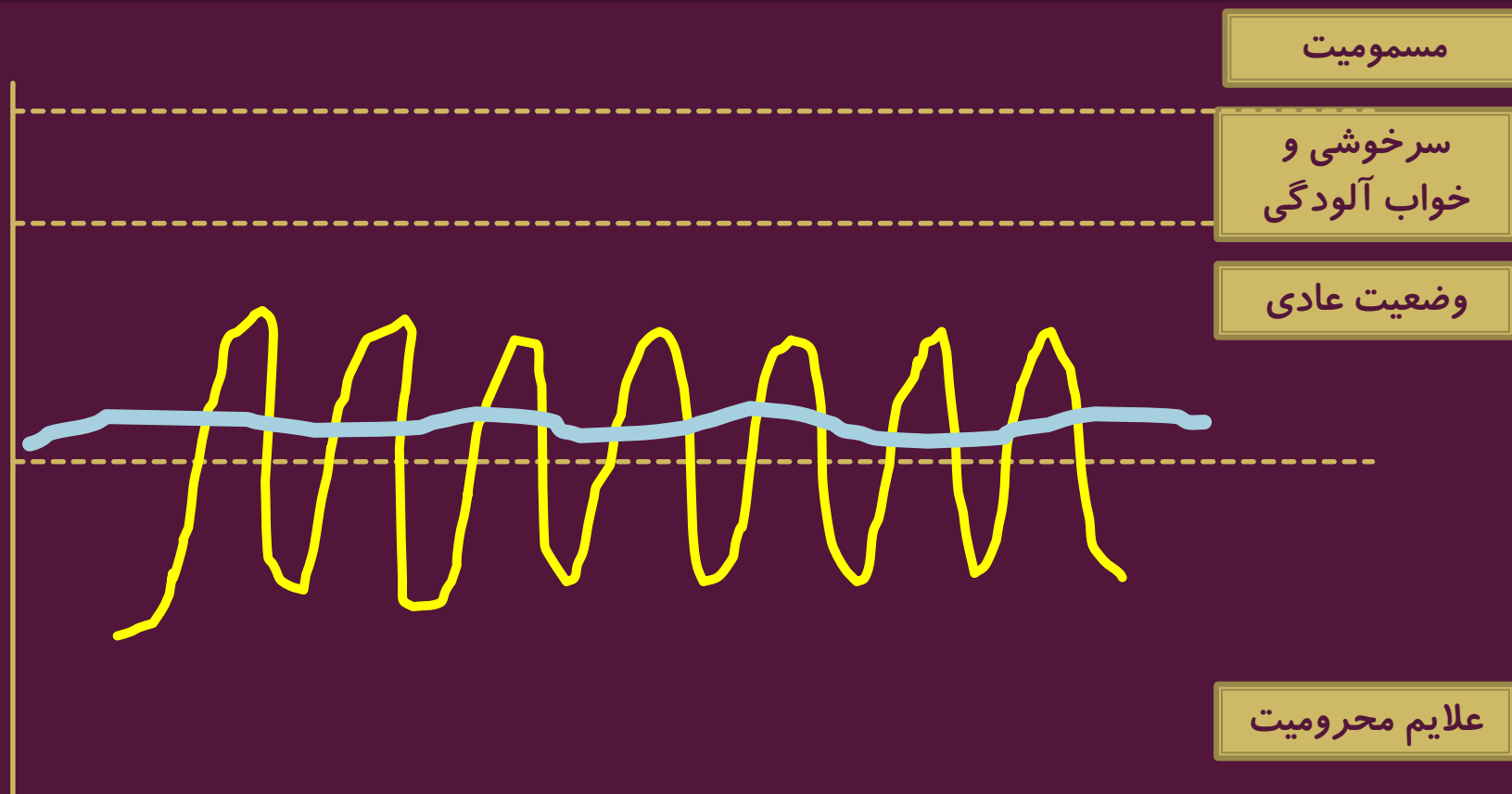
مراحل درمان نگهدارنده یا متادون

سطوح مهم در درمان با متادون

سطوح مهم در درمان با متادون

ویژگی های نقطه پایدارسازی (ادامه)

■ با رسیدن به ثبات بیمار در طی شبانه روز نوسانات شدید خلقی تجربه نمی کند

■ نه حالت خماری و نه خواب آلودگی و نه سرخوشی

راهکار عملی در رسیدن به نقطه ثبات

■ میزان متادون بیمار هفته ای ۵ میلی گرم اضافه می شود تا هریک از وقایع زیر اتفاق افتد:

■ بیمار ابراز دارد و شواهد حاکی از آن باشد که مصرف مواد افیونی بی اثر شده است (عدم سرخوشتی، خواب آلودگی یا ایجاد تغییر در وضعیت)

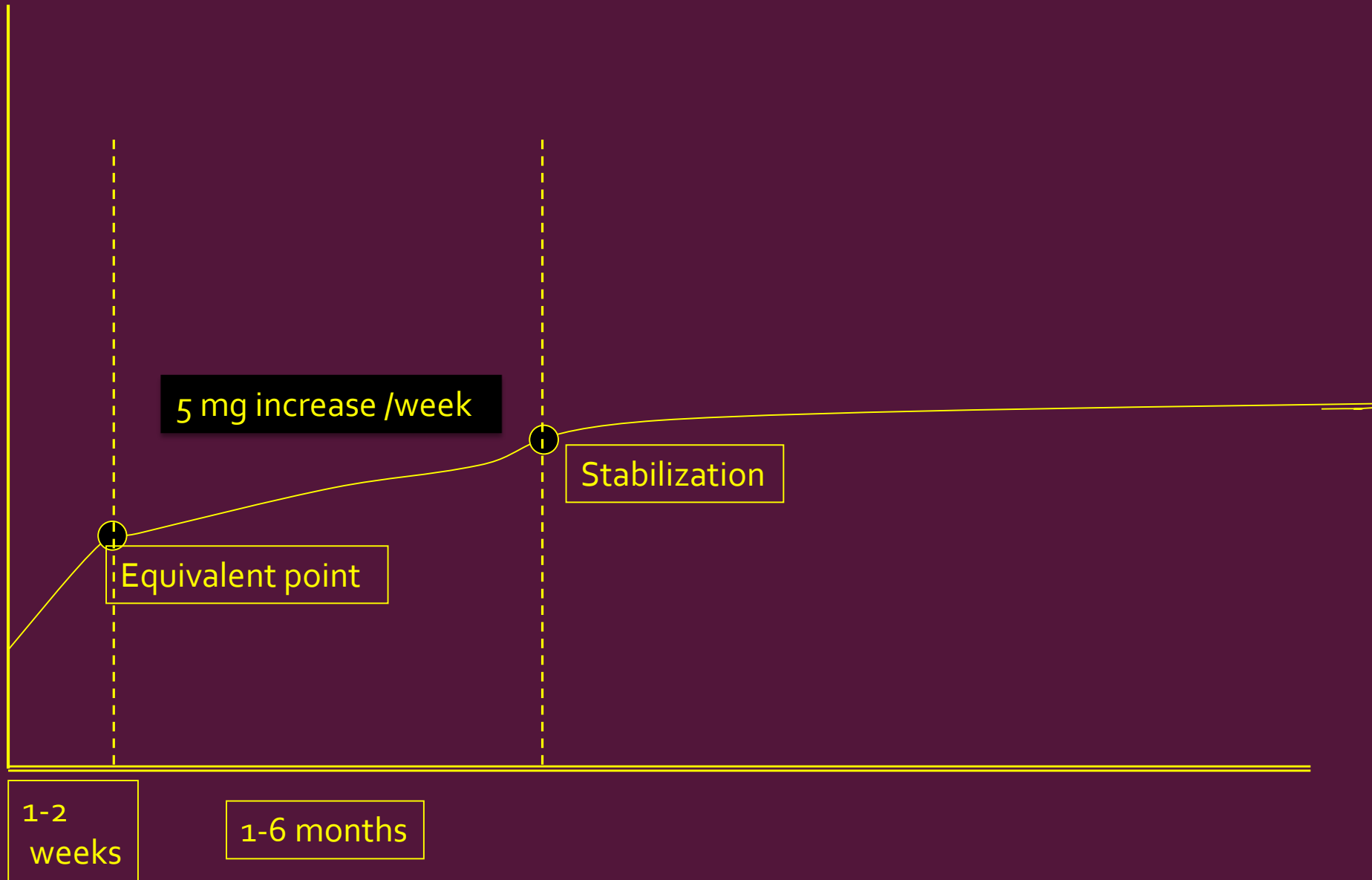
طریق

انگار "آب" مصرف می کنم!!

■ مصرف ه

آزمایش ادرار باید می شود

Methadone dose

نکاتی بالینی درباره مرحله دوم

- گاهی بیمار به دوز ثبات رسیده است اما مصرف ماه ها ادامه می یابد
- از افزایش اتوماتیک دوز هنگام مشاهده مصرف یا آزمایش ادرار مثبت خودداری کنید
- اگر بیمار از مصرف احساس سرخوشی ندارد افزایش دوز شاید لازم نباشد
- در این حالت به تحلیل مسائل روانی بیمار بپردازید

نکاتی بالینی درباره مرحله دوم

- اگر بیمار ابراز دارد که با مصرف مواد مخدر کماکان سرخوش می گردد، باید دوز آهسته افزایش یابد تا این مسئله متوقف شود
- اما اما اما، اگر دوز بالاتر از ۱۵۰ میلی گرم است قویاً توصیه می شود بنوعی مسئله ارزیابی شود

نکاتی بالینی درباره مرحله دوم

- با رسیدن به مرحله ثبات امکان مسمومیت و مرگ به میزان قابل توجهی کاهش می یابد
- نکته به ظاهر متناقض این است که با افزایش دوز روزانه متادون، میزان مسمومیت کمتر می شود
- در بیمارانی که سابقه مسمومیت داشته و در معرض خطر هستند، افزایش تدریجی دوز یک اقدام پیشگیرانه است

برداشت نادرست از کارکرد متادون

آنچه متادون نمی دهد

- افزایش استعداد
- افزایش انرژی و توان کار
- افزایش هوش
- قدرت مقابله با مشکلات
- صفات عالیہ انسانی

آنچه متادون می دهد

- قطع علایم خماری
- مهار لذت بخشی مصرف مواد
- کاهش وسوسه
- کاهش مصرف مواد

نکاتی بالینی درباره مرحله دوم

■ مسئله دوز منقسم

- برخی بیماران اعتقاد دارند که دوز ۲ بار در روز برای آنها کنترل کننده تر است
- نوسان کمتری حس می کنند
- حداقل در عده ای این مسئله صحت دارد بویژه زنان باردار
- فواید دوز منقسم در مقابل مشکلات احتمالی آن باید سنجیده شود

نکاتی بالینی درباره مرحله دوم

- از تاکید افراطی بر آزمایش ادرار پرهیز کنید
- بهبودی شاخص های رفتاری در مقایسه با نتیجه آزمایش ادرار همواره در اولویت است

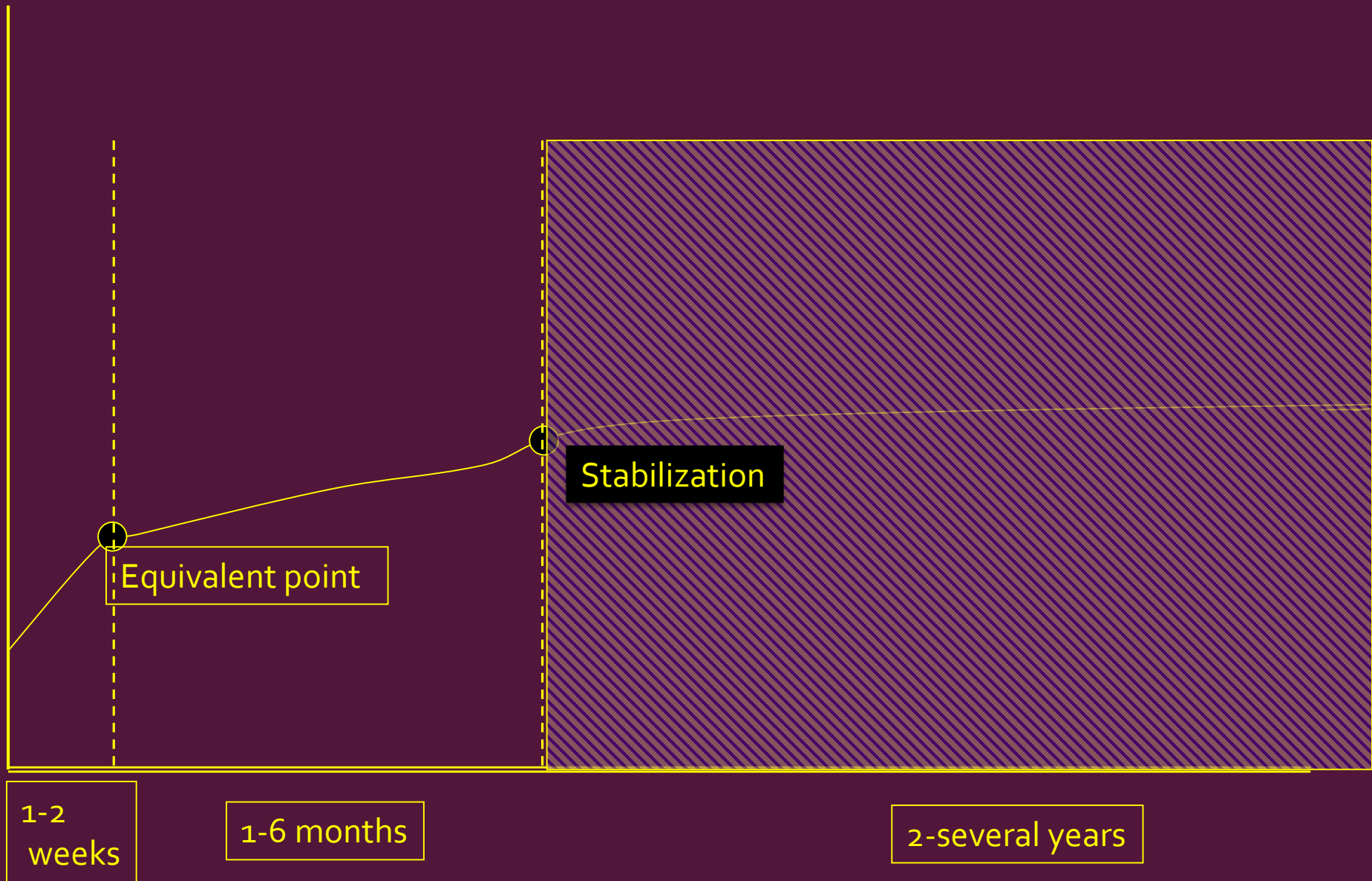
نگهدارنده

■ **هدف:** بهبودی شاخص های فردی، اجتماعی و روانی

■ **نقطه کلیدی:** حفظ در نقطه پایدارسازی

■ **طول معمول دوره:** چند سال

Methadone dose

نکاتی بالینی درباره مرحله سوم

- پرهیز از مصرف مواد مخدر عمده جهت موفقیت در این مرحله بسیار کلیدی است
- اجتناب کامل از مصرف مواد افیونی و مواد محرک الزامی است
- سیاست درباره حشیش قدری مسامحه کارانه تر است

نکاتی بالینی درباره مرحله سوم

- برداشت واقع بینانه از ماهیت متادون بسیار مهم است
- برخی مسایل توسط متادون کنترل می شود
- اما متادون حلال همه مشکلات نیست

نکاتی بالینی درباره مرحله سوم

- نقش رواندرمانی در این مرحله بسیار برجسته است
  - مهارت حل مسئله
  - خانواده درمانی
  - تغییر سبک زندگی
  - اصلاح زیر ساخت شخصیتی

نکاتی بالینی درباره مرحله سوم

- در این مرحله دوز متادون معمولاً تغییر نمی کند
- گاهی افزایش ۵ تا ۱۰ درصدی در سال
- گاهی نیز کاهش ملایم مقدار متادون

نکاتی بالینی درباره مرحله سوم

- تا کی باید متادون بخورم؟
- مدت زمان خاصی ندارد
- معمولاً حداقل در حد ۲ سال است
- تا زمانی که بیمار به شهورندی عادی تبدیل شود!

نکاتی بالینی درباره مرحله سوم

- هرگاه بیمار برخلاف باور درمانگر قصد قطع درمان داشته باشد، بهترین کار کم کردن آهسته و آزمایشی متادون است

نکاتی بالینی درباره مرحله سوم

- عدم پیشرفت در درمان یا استمرار مصرف مواد، هیچگاه مجوز اخراج بیمار نیست.
- تنها خطاهای انضباطی و رفتاری خاص، باعث اخراج از درمان می شود

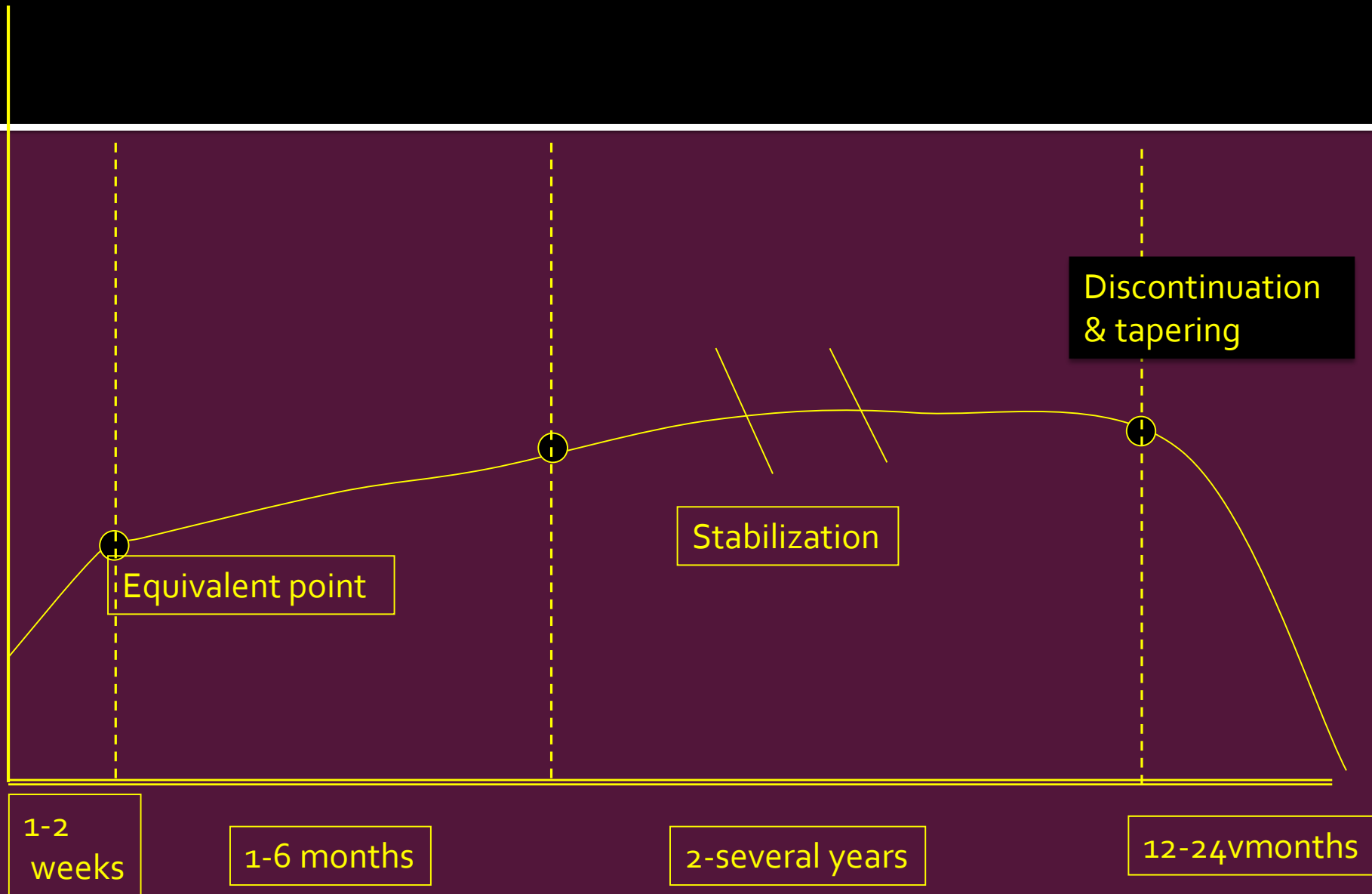
مرحله جدایی

■ هدف: جدا شدن آهسته از متادون

■ نقطه کلیدی: قطع کامل متادون

■ طول معمول دوره: چند سال

Methadone dose

مرحله جدایی

- متادون بتدریج کاهش می یابد
- سرعت خاصی برای قطع وجود ندارد اما ۵ میلی گرم در ماه معقول است
- در صورت بروز مشکل، فرایند به طور موقت، متوقف می شود

مرحله جدایی (ادامه)

- در این مرحله بیمار در نوعی ثبات روانی است
- مشکل عمده بیشتر علایم محرومیت فیزیولوژیک و درد است
- قطع بسیار آرام متادون بر مسئله فوق غلبه می کند
- گاهی ادامه متادون با دوزهای بسیار پایین (۵ تا ۱۰ میلی گرم) توصیه می شود
- عده ای تبدیل متادون به بوپرنورفین را در مراحل انتهایی پیشنهاد می کنند

ممنون از توجه شما

پایان